

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/28/2015
Identifikačné číslo spisu:	1014202094
Dátum vydania rozhodnutia:	05.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1014202094.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: G. W. G., nar. X.X.XXXX v dedine S., v provincii B., Afganská islamská republika (ďalej len „Afganistan“), afganskej štátnej príslušnosti, hazarskej národnosti, moslimského vierovyznania, šiitskej vetvy, posledný pobyt v zahraničí mestská časť U. S., mesto J., Iránska islamská republika (ďalej len „Irán“), t. č. miesto pobytu Q. S., I. X, Y., proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia ČAS: MU-248-32/PO-Ž-2014 zo dňa 12.11.2014, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/4/2015-30 zo dňa 17. marca 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/4/2015-30 zo dňa 17. marca 2015, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

PREDMET KONANIA

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-248-32/PO-Ž-2014 zo dňa 12.11.2014 v časti o neudelení azylu. Napadnutým rozhodnutím odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľovi azyl a podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu poskytol doplnkovú ochranu na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd zdôraznil, že predpokladom udelenia azylu podľa § 8

zákona o azyle je existencia opodstatnených obáv z prenasledovania z dôvodov uvedených v tomto zákonnom ustanovení. Podľa názoru krajského súdu k naplneniu a preukázaniu konania, ktoré zákon o azyle definuje ako prenasledovanie, okrem všeobecných predpokladov (objektívna situácia) musí pristúpiť aj individuálne konanie subjektov, smerujúce voči konkrétnej osobe - navrhovateľovi. V prejednávanej veci však faktor prenasledovania alebo jeho hrozby nebol naplnený. Žiaden štátny orgán nevykonával voči navrhovateľovi žiadne kroky administratívneho, trestného, či iného postihu. Iba za predpokladu naplnenia týchto predpokladov môže dôjsť k splneniu ďalšej podmienky udelenia azylu, teda opodstatnenosti prezentovaných obáv, čo v danom individuálnom prípade nebolo preukázané. Odporca sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal dôvodmi žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu. Tieto skutočnosti potom vyhodnotil z hľadiska kritérií uvedených v zákone o azyle a Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951. Z uvedených dôvodov po právnej stránke neboli splnené predpoklady udelenia azylu navrhovateľovi v zmysle zákona o azyle.

Podľa krajského súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nesplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle, je vecne správny vzhľadom na záver odporcu o tom, že v danom prípade sa zjavne jedná o žiadateľa o azyl, ktorý objektívne nečelil žiadnemu prenasledovaniu zo strany štátnych orgánov, ani zo strany neštátnych pôvodcov. Skutočnosti uvádzané navrhovateľom v priebehu azylového konania sa javia z hľadiska bezprostredného ohrozenia navrhovateľa v prípade zotrvania v krajine pobytu ako neopodstatnené a nasvedčujú iným pohnútkam navrhovateľa než tým, ktoré sú ako dôvody pre udelenie azylu uvedené v Ženevskom dohovore a zákone o azyle a potvrdzujú záver, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle. Nebola tu preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi pred odporcom neuviedol ani skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že by z dôvodu hazarskej národnosti zažíval nejaké problémy v krajine pôvodu. Navrhovateľ takéto tvrdenie v správnom konaní neuvádzal a preto je takéto námietka zo súdneho prieskumu v zmysle § 250i ods. 1 O. s. p. vylúčená (rozhodnutie NS SR sp. zn. 10Sža/5/2015 zo dňa 25.03.2015).

Pri skúmaní dôvodov prenasledovania je potrebné vychádzať z času, kedy navrhovateľ opustil krajinu pobytu, teda Irán, na rozdiel od aplikácie inštitútu doplnkovej ochrany, ktorá sa viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa, teda čiastočne k iným skutočnostiam, nastávajúcim v odlišnom čase, než v prípade aplikácie inštitútu azylu. Poskytnutím doplnkovej ochrany, vzhľadom na právoplatnosť rozhodnutia v tejto časti, sa krajský súd nezaoberal.

Odporca sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal aj psychickými problémami navrhovateľa, svoje rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodnil, keď zdôraznil, že žiadateľ netrpí takou formou psychickej poruchy, ktorá by pri návrate do krajiny pôvodu mohla ohroziť jeho integritu, pričom v súčasnej dobe nepotrebuje žiadnu špecializovanú psychiatrickú liečbu, neužíva žiadne lieky a liečivá.

Pokiaľ ide o udelenie azylu z humanitných dôvodov, tu krajský súd uviedol, že nejde o nárok, o ktorom musí rozhodnúť správny orgán ex lege, ale o výsledok správneho uváženia správneho orgánu, ktorý nie je preskúmateľný súdom (rozsudok NS SR sp. zn. 1Sža 57/2009 zo dňa 23. júla 2010).

Krajský súd nepovažoval za opodstatnenú odvolaciu námietku vo vzťahu k neudeleniu azylu, že odporca sa nemal zaoberať postavením Afgancov v Iráne, ale postavením osôb s podobným profilom ako

navrhovateľ v krajine pôvodu, čiže v Afganistane. Dôvody a okolnosti prenasledovania navrhovateľa posudzoval odporca k času odchodu navrhovateľa do Európy, teda z krajiny jeho pobytu, kde žil posledných 13 rokov, z Iránu. Navrhovateľom uvádzané dôvody sa týkali Iránu a tieto odporca individuálne posudzoval v zmysle definície prenasledovania a náležite skutkovo a právne odôvodnil v napadnutom rozhodnutí. Zaoberal sa aj stanoviskom a informáciami o krajine pôvodu, uvádzanými až právnou zástupkyňou navrhovateľa v administratívnom konaní, a to bezpečnostnou situáciou a postavením hazarského etnika.

K dôvodom, uvedeným v napadnutom rozhodnutí odporcu v uvedených smeroch, krajský súd poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. ISža 7/2009 zo dňa 21.04.2009, podľa ktorého, pokiaľ dôvody žiadosti o azyl (zlá ekonomická situácia, ozbrojený konflikt) pramenia zo všeobecne známej situácie v krajine pôvodu bez toho, aby navrhovateľ preukázal svoju opodstatnenosť strachu, respektíve strach z prenasledovania (ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle), a to v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, odporca dôvodne neudelil azyl žiadateľovi.

Krajský súd konštatoval, že sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku a postup odporcu považuje v celom rozsahu za správny, v súlade so zákonom o azyle, keď v zmysle ustanovení § 13 ods. 1 zákona o azyle odporca navrhovateľovi azyl neudelil. Z uvedených dôvodov preto nepovažoval námietky opravného prostriedku navrhovateľa ohľadne nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci za dôvodné. Námietky navrhovateľa nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu. V podrobnostiach ohľadom skutkového stavu veci a hodnotenia dôkazov krajský súd poukázal na písomné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odporcu, s ktorým sa krajský súd stotožnil a v podrobnostiach naň poukázal. Krajský súd považoval za zrejmé, z akých argumentov odporca pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom došiel k záveru, že ten dokazovanie vykonal a vyhodnotil riadnym spôsobom. Riadne zistil skutkový stav veci a z tohto podkladu neskôr vychádzal pri svojom rozhodnutí o neexistencii dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ustanovení § 8 zákona o azyle, podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o azyle.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V súvislosti s neúplným zistením skutkového stavu veci a nesprávnym skutkovým zistením prvostupňového súdu ako aj odporcovi pred ním vytýkal nedostatočne zistený skutkový stav vo veci jeho psychického stavu, nakoľko vôbec nevykonával dôkazy, odcitované správy uvedené v opravnom prostriedku, ktoré potvrdzujú kritickú situáciu pre duševne chorých v Afganistane. Vôbec sa ich závažným obsahom nezaoberal. Nie je zrejmé odkiaľ majú informáciu, že neužíva žiadne lieky a liečivá, nakoľko z do spisu založenej správy zo dňa 24.9.2014 vyplýva, že mu boli predpísané lieky na psychickú poruchu. Podľa jeho názoru súd rovnako ako odporca si neuvedomovali závažnosť jeho ochorenia a jeho dopad na jeho život v krajine pôvodu a je otázkou, či z dôvodu nevykonania dôkazov, alebo z dôvodu nesprávneho skutkového zistenia. Správy doložené v opravnom prostriedku pojednávajú o katastrofálnom zaobchádzaní s duševne chorými v Afganistane, preto má zato, že ak by sa súd správami dôsledne zaoberal prišiel by vo svojom rozhodnutí k inému záveru. Tiež fakt, že užíva lieky a

bolo mu odporučené ďalšie sledovanie, vypovedá o závažnosti jeho stavu.

Ďalej uviedol, že je nevyhnutné, aby bol podľa zákona o azyle posudzovaný s ohľadom na jeho krajinu pôvodu, ktorou je Afganistan, nie Irán.

Pokiaľ ide o posudzovanie jeho príslušnosti k hazarskej menšine, a skutočnosť, že to neuvádzal pred odporcom, uviedol, že jeho prípad je špecifický tým, že je psychicky chorý, a preto by sa malo voči nemu vystupovať ako voči zraniteľnej osobe vyžadujúcej osobitné procesné záruky. Nakoľko trpí duševnou chorobou prerozprával príbeh ako vedel a myslí si, že je pochopiteľné, že sa vo vstupnom pohovore zameriaval na svoj odchod z Iránu a na podmienky života v Iráne, kde prežil prakticky celý život. V pohovore nepopisoval obavy z prenasledovania v Afganistane odvodené z etnickej príslušnosti, pretože na konkrétne okolnosti odchodu z Afganistanu si samozrejme nepamätá, a ani na ne nebol zvlášť dopytovaný správnym orgánom. Nepozná azylové právne predpisy a samozrejme nevie, že žiadosť sa posudzuje vo vzťahu ku krajine pôvodu, ktorou je Afganistan. Nie je preto možné mu vyčítať, že k problémom v Afganistane sa vyjadril iba okrajovo - ide o veci, ktoré sa stali dávno.

Preto podľa jeho názoru prvostupňový súd mal pristúpiť k posudzovaniu príslušnosti k hazarskej národnosti, nakoľko je to zásadné pre kompletne posúdenie jeho prípadu. Vo vyjadrení jeho právnej zástupkyne bolo doložených množstvo relevantných informácií o postavení hazarskej národnosti v Afganistane zároveň na to bolo upozornené aj v opravnom prostriedku. Všetky tieto správy vysvetľujú odchod celej jeho rodiny z Afganistanu. V správach priložených k vyjadreniu je uvedené, že potom, čo sa Taliban chopil moci v roku 1996 vyhlásili džihád na šiitských hazarov. V rokoch, ktoré nasledovali, sa hazarovia stretávali najmä s tvrdou represiou a prenasledovaním, vrátane rady masových vražd, kde tisíce hazarov prišli o život alebo boli nútení opustiť svoje domovy. Zároveň právna zástupkyňa poukazovala na zhoršujúcu sa bezpečnostnú situáciu s ohľadom na odchod medzinárodnej podpory a prechodu pod správu Afganistanu s tým, existujú obavy, že s odchodom síl NATO z Afganistanu do konca roka 2014, by krajina mohla vrátiť späť do chaosu ako v roku 1990, keď frakcie založené na etnicite viedli krvavú občiansku vojnu. Potreba skúmania postavenia náboženských menšín bola riadne odôvodnená aj v opravnom prostriedku podanom vtedajšou právnou zástupkyňou, preto v tejto časti odkázal na opravný prostriedok.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu odporca uviedol, že súd ako aj odporca, na základe zisteného skutkového stavu, dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu jeho prípadu, keď tieto subsumoval iba pod dôvody, ktoré ho oprávňujú na poskytnutie doplnkovej ochrany. Má za to, že tieto dôvody sú postačujúce na to, aby mu bol udelený azyl, nakoľko v tomto prípade boli naplnené všetky podmienky pre jeho udelenie.

K prenasledovaniu uviedol, že v prípade návratu má obavy pred prenasledovaním spočívajúcim v použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia. Oprávnenosť jeho obáv potvrdzujú informácie o krajine pôvodu, a to jednak tie, ktoré sú založené v spise, tie, ktoré doložila do konania právna zástupkyňa a tie, ktoré boli uvedené v opravnom prostriedku.

K pôvodcovi prenasledovania uviedol, že ide o neštátneho aktéra, tak ako to vyplýva zo všeobecnej bezpečnostnej situácie a z informácií založených do administratívneho spisu. Štát jeho ochranu zabezpečiť, podľa aktuálnych informácií, nedokáže.

K dôvodu prenasledovania odporca uviedol, že dôvodmi, prečo mu v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí prenasledovanie, je predovšetkým jeho príslušnosť k osobitnej sociálnej skupine (osoby postihnuté

psychiatrickou poruchou). Zároveň mu hrozí aj prenasledovanie z dôvodu príslušnosti k hazarskej menšine.

Objektívnosť obáv je preukázaná jednak všeobecnými informáciami o krajine pôvodu, a to jednak tými, ktoré sú zaradené v spise odporcu, ale predovšetkým správami uvedenými v stanovisku právnej zástupkyne a tiež v opravnom prostriedku.

Prvostupňový súd na základe nesprávnych skutkových zistení dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, keď konštatoval nenaplnenie podmienok na udelenie azylu. Ohľadom dôkazov - informácií a tvrdení uvádzaných v tomto odvolaní, odkázal na opravný prostriedok, v ktorom sú podrobne a detailne rozpísané a odcitované jednotlivé správy.

Navrhoval preto, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

K podanému odvolaniu odporcu uviedol, že navrhovateľ v odvolaní neuvádzal také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia a opätovne poukazuje len na dôvody jeho žiadosti, tak ako ich uvádzal v priebehu azylového konania pred migračným úradom a neskôr prostredníctvom vtedajšej právnej zástupkyne na krajskom súde. Námetka, že správny orgán sa zaoberal podrobne situáciou v Iráne a nedostatočne zohľadnil situáciu, Afganistane je zavádzajúca. Do Iránu sa jeho rodina odsťahovala v roku 2001, pričom jeho matka a ostatní súrodenci tam stále žijú. Navrhovateľovi tam bolo poskytnuté základné vzdelanie a našiel si tam aj prácu. To potvrdzuje skutočnosť, že si jeho rodina našla v Iráne útočisko pred problémami, ktoré mala v Afganistane. Poukazovať pri žiadosti o azyl na všeobecné nepokoje a konflikty v Afganistane, kde navrhovateľ 13 rokov nežije je v danom prípade neadekvátne. Pokiaľ namieta svoj psychický stav ako dôvod na udelenie azylu z humanitných dôvodov, na základe psychického vyšetrenia bolo zistené, že nejde o takú psychickú poruchu, ktorá by mu bránila v bežnom živote, pričom jeho stav nevyžaduje špecializovanú psychiatrickú a farmakologickú liečbu. V opravnom prostriedku navrhovateľ uviedol, že kvôli svojmu psychickému stavu berie lieky. Na tento účel poukazuje na správu, ktorá mala byť založená do spisu 24.9.2014. Takáto správa však do spisu nikdy založená nebola, pričom o farmakologickej liečbe sa nehovorí ani v psychologických posudkoch. Pokiaľ sa odvoláva na článok 8 ods. 2 kvalifikačnej smernice (Smernice Rady EÚ 2011/195/EÚ z 13.12.2011), ide o demonštratívny výpočet správ a nemožno ho vykladať ako "conditio sine qua non" pre posúdenie aktuálnej situácie v krajine pôvodu. Rovnako námetka, že pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa nebola zohľadnená príručka UNHCR pre posudzovanie medzinárodnej ochrany s ohľadom na ľudí, utekajúcich z Afganistanu z roku 2013, nie je opodstatnená. Nedefinuje nanovo štatút utečenca a stanovisko v nej uvedené hovorí o pravdepodobnosti potreby udelenia azylu pre oponentov režimu v Afganistane. Aj v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sž45/2014 zo dňa 10.12.2014 ide len o odporúčacie dokumenty medzinárodných organizácií, ktoré nie sú pre Slovenskú republiku právne záväzné. V podanom opravnom prostriedku neuvádzal také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia. Postup správneho orgánu pri vydaní rozhodnutia, zaobstaraní a vyhodnotení dôkazov bol preskúmaný krajským súdom, pričom krajský súd konštatoval, že rozhodnutie migračného úradu bolo vydané v súlade so zákonom.

Správny orgán sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 ods. 1 zákona o azyle a súhlasí s vysloveným názorom súdu, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Po posúdení nepriaznivej situácie v krajine pôvodu boli zistené opodstatnené dôvody domnievať sa, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu by v súčasnej dobe mohol byť vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, v dôsledku čoho mu bola poskytnutá doplnková ochrana, čo bolo aj dôvodom na vydanie vyššie uvedeného rozhodnutia migračného úradu. Pokiaľ ide o dôvody jeho odvolania, ide o rovnaké dôvody, na základe ktorých už bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra SR migračného úradu zo dňa 12.11.2014.

Navrhoval preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

V rozhodnutí, ktorým odporca neudelil navrhovateľovi azyl a poskytol doplnkovú ochranu uviedol, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu na území SR, po svojom nelegálnom príchode z dôvodu, že v Iráne nemal žiadne práva, nemohol chodiť do školy, riadne pracovať, nedostal povolenie na legálny pobyt, pričom iránska polícia a úrady sa k nemu správali rasisticky.

Vo vstupnom pohovore uviedol, že sa vo veku 4 rokov spolu s rodičmi a dvomi sestrami presťahoval z Afganistanu do Iránu. Rodičia mu ako dôvod odchodu uviedli zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu. Matka so sestrami naďalej žijú v Iráne a nemajú žiadne problémy. Otca z Iránu pred 6 rokmi vyhostili, pravdepodobne odišiel do Afganistanu, o tejto skutočnosti sa dozvedel len prostredníctvom ľudí, s ktorými bol otec v tom čase v práci. Ďalej uviedol, že v krajine pôvodu ani v Iráne nebol nikdy členom ani sympatizantom žiadnej politickej strany, organizácie či hnutia, nikdy nebol trestne stíhaný ani v krajine pôvodu, ani v Iráne a nemal žiadne problémy s bezpečnostnými či inými zložkami štátu. V súvislosti so žiadosťou o poskytnutie medzinárodnej ochrany na území SR uviedol ako dôvody neochotu ostať žiť v Iráne, nakoľko nevlastnil žiadne doklady totožnosti, nemohol študovať a nemohol si nájsť dobrú prácu. Okrem toho uviedol, že sa k Afgancom v Iráne správajú nepriateľsky, často čelil slovným útokom. O azyl na území Slovenskej republiky by nežiadal, keby nebol zadržaný príslušníkmi slovenskej polície, ktorých zavolať taxikár, ktorý ho mal spolu s ďalšími štyrmi Afgancami zaviest' do Viedne. Jeho cieľom bolo Švédsko alebo Fínsko. V prípade návratu do Afganistanu sa obáva nepokojnej situácie, ktorá tam vládne a do Iránu sa vrátiť nechce z dôvodov absencie dokladov totožnosti.

Z jeho výpovede je zrejmé, že v krajine pôvodu nečelil žiadnym problémom zo strany polície, armády či iných zložiek štátu. Objektívne nečelil žiadnemu prenasledovaniu zo strany štátu. Ako počas pohovoru uviedol, v krajine pôvodu alebo inej krajine nevykonával žiadnu vojenskú službu, nikdy nebol trestne stíhaný, a taktiež nikdy nemal žiadne problémy s políciou. Nie je a ani nikdy nebol členom žiadnej politickej strany alebo hnutia a ani sa v Afganistane nikdy politicky neangažoval. Od roku 1999, až po príchod na územie SR, sa zdržiaval len v Iráne, kam sa presťahoval s celou svojou rodinou. Obdobne možno skonštatovať, že menovaný nečelil žiadnemu takému konaniu ani zo strany neštátnych pôvodcov, ktoré by mohlo byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. e) bod 3 zákona o azyle, kde sa hovorí, že pôvodcom prenasledovania alebo vážneho bezprávia sú neštátni pôvodcovia, ak je možné preukázať, že subjekty (štát, politické strany, politické hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú

štát alebo podstatnú časť jeho územia) nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím.

Navyše, v krajine pôvodu sa osobne nepokúsil riešiť svoj problém s absenciou dokladov totožnosti, obdobne tak i v krajine pobytu, v pohovore uviedol, že bol na trvalý pobyt prihlásený v meste J.. Žiadnym spôsobom teda nevedel podporiť svoje tvrdenie, že je pôvodom Afganec. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že menovaný sa nepokúsil o vnútroštátnu formu riešenia problémov s dokladmi totožnosti. Nemožnosť získať doklady totožnosti v krajine pôvodu, resp. posledného pobytu, nie je možné subsumovať pod pojem prenasledovanie, podľa § 8 zákona o azyle.

Odporca ďalej uviedol, že po odchode navrhovateľa z krajiny pôvodu v roku 1999, mu bola poskytnutá určitá forma ochrany aj v Iráne. V pohovore uviedol, že tu absolvoval kurzy pre negramotných, pracoval ako robotník - stolár a býval spolu s otcom, matkou a dvoma sestrami v meste J.. Afganci tvoria v Iráne jednu z najväčších utečeneckých populácií na svete a vláda Iránu sa im snaží zabezpečiť základné potreby, čo predstavuje vzhľadom k ich vysokému počtu neľahkú úlohu už len pri poskytovaní štandardných potrieb. Pre afganských utečencov to ale predstavuje väčší prínos, než by boli schopní dosiahnuť vo vojnu zničenom Afganistane. Neustále pretrváva snaha UNHCR o posilnenie partnerstva s vládami aj mimovládami organizáciami, kľúčovými ministerstvami, agentúrami OSN a medzinárodnými mimovládami organizáciami, aby UNHCR mohlo pokračovať v plnení svojich operatívnych cieľov najmä v oblasti zdravotnej starostlivosti, vzdelania a živobytia. Úrad pre cudzincov a záležitosti imigrantov (ďalej len ako "BAFIA") zostal hlavným vládny náprotivkom UNHCR a kľúčovým vnútroštátnym orgánom zodpovedným za záležitosti utečencov. Vláda Iránu predstavuje hlavného prispievateľa na rozličné programy pre utečencov taktiež v oblasti zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, živobytia a ochrany. BAFIA si zachoval zodpovednosť za koordináciu utečeneckých záležitostí vo všetkých oblastiach. Okrem toho je BAFIA zodpovedná aj za vydávanie kariet pre utečencov, tzv. karty Amayesh. Registrácia je vykonávaná na ročnej báze, spojená s určitými poplatkami, avšak je prístupná len pre už registrovaných utečencov. Platnosť kariet treba pravidelne obnovovať, pretože v prípade neplatnosti podlieha utečenec deportácii. Držitelia týchto kariet sú považovaní za legálne sa zdržiavajúcich utečencov v Iráne, umožňujú im prístup k základným službám a zjednodušujú vydávanie pracovných povolení a z právneho hľadiska majú charakter dočasnej pobytovej karty. Systému identifikačných kariet pre utečencov podliehali opätovne aj afganskí štátni príslušníci, ktorým bolo poskytnuté právo na pobyt v Iráne len na základe ich afganskej príslušnosti v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch 20. storočia. V posledných rokoch sa však napriek uvedenému podmienky pre afganských utečencov zhoršili a zvýšil sa tlak na takmer všetkých Afgancov v Iráne na udržanie a efektívne využitie ich postavenie utečenca. Je ale vysoko pravdepodobné, že menovaný bol registrovaným utečencom, nakoľko v Iráne žil dlhodobo, absolvoval kurz vzdelania pre negramotných, mal prístup k práci. Zároveň neuvádza, že by mu niekedy hrozilo z Iránu vyhodenie. Irán je navyše signatárom Ženevského dohovoru a protokolu z r. 1967. Tieto medzinárodné právne nástroje vládu Iránu zaväzujú, aby zabezpečila, že z územia svojej krajiny nepremiestni žiadnu osobu do krajiny, kde by čelila reálnemu nebezpečenstvu prenasledovania. Treba však pripustiť, že snaha iránskych úradov v posledných rokoch je intenzívnejšie zameraná na docielenie repatriácie afganských utečencov späť do Afganistanu. V prípade menovaného však nebolo preukázané, že by na neho bol vyvíjaný nejaký nátlak, aby sa nútené vrátil do krajiny pôvodu. Tento fakt potvrdzuje aj skutočnosť, že matka aj sestry žijú naďalej podľa jeho vlastných slov bez problémov v Iráne. I keď na jednej strane, jeho tvrdenie, že otec bol z Iránu vyhodený, sa môže javiť ako rovnaká hrozba pre menovaného, na druhej strane, akým spôsobom a z akých dôvodov otec menovaného Irán skutočne opustil a kde sa momentálne zdržiava, mu nie sú známe. Informácie o otcovom vyhodení boli len vo forme domnienok, ktoré podporili vyjadrenia otcových spolupracovníkov. Navrhovateľ žil so svojou rodinou v Iráne od roku 1999, takže mu v tejto krajine bola dlhodobo poskytnutá dostatočná forma ochrany.

Napriek tomu, že navrhovateľ poukazuje na to, že v Iráne nemal doklady totožnosti, iránske orgány jeho

pobyt v krajine tolerovali a umožnili, aby sa mohol zamestnať, pričom k jeho práci nemal zamestnávateľ žiadne výhrady. Pracoval ako stolár a podľa vlastných slov, za ten čas, čo pracoval, sa mu podarilo našetriť 10000 dolárov. Ďalej menovaný absolvoval kurzy pre negramotných, ktoré sú reálne v Iráne často jedinou dostupnou formou výučby poskytovanou zadarmo. Návšteva školy je podmienená platnými dokumentmi pre utečencov, teda identifikačnými kartami nazývanými Amayesh a platením školného. Napriek uvedenému, i keď menovaný poukazuje, že nevykonával podľa neho dobrú prácu, dokázal si našetriť dostatočnú sumu, ktorú mohol použiť na získanie platných dokladov a následne i na pokrytie výdavkov spojených s prípadným platením školného. Navyše, jeho tvrdenie o obmedzenom prístupe k vzdelaniu a lepšej práci možno považovať za subjektívne, nakoľko mieru prístupu k vzdelaniu a práci treba posudzovať v kontexte s celkovou situáciou v tejto krajine. Najmä s ohľadom na vysoký počet afganských utečencov nemožno toto tvrdenie považovať za objektívne. Prioritou iránskej vlády je predovšetkým poskytovanie medzinárodnej ochrany ľuďom, ktorí sa nachádzajú v bezprostrednom ohrození života, a až v rámci kapacitných možností aj potrebnú mieru prístupu ku vzdelaniu a pracovným príležitostiam. Keďže menovaný počas pobytu v Iráne okrem pripomienok na nemožnosť študovať a nedostatočné pracovné príležitosti nemal žiadne závažné problémy, neexistovali žiadne objektívne prekážky jeho ďalšieho zotrvania v Iráne, a teda neexistoval žiaden relevantný dôvod, prečo túto krajinu opustil a vycestoval do Európy. Keďže sa k tomuto kroku skutočne odhodlal, možno sa objektívne domnievať, že to bolo výlučne z ekonomických dôvodov, s cieľom usídlť sa v takej krajine, ktorá by mu mohla poskytnúť najvýhodnejšie sociálno-ekonomické podmienky. Takéto konanie však nezakladá relevantný dôvod na poskytnutie azylu v zmysle Ženevského dohovoru, resp. § 8 zákona o azyle.

V pohovore ďalej navrhovateľ uviedol, že sa v Iráne k Afgancom všeobecne spoločnosť správa nepriateľsky a často bol terčom slovných útokov. Existencia slovných útokov sa však nedá subsumovať pod pojem prenasledovanie a nemôže byť dôvodom na udelenie azylu. Navyše splnenie podmienok na poskytnutie azylu sa posudzuje v súvislosti s krajinou pôvodu, preto možno vyjadrenie menovaného považovať za irelevantné. Negatívny jav opísaný menovaným sa spája s krajinou jeho posledného pobytu. Z toho dôvodu možno jednoznačne skonštatovať, že jeho tvrdenie nespĺňa podmienky uvedené v Ženevskom dohovore a ani v zákone o azyle, a preto menovaný nenaplnil podmienky pre udelenie azylu.

Keďže v priebehu správneho konania boli všetky skutočnosti uvedené žiadateľom objektívne vyhodnotené a komplexne posúdené. Na základe výpovede menovaného a všetkých dostupných informácií je zjavné, že nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine v krajine pôvodu ako i posledného pobytu, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle. Azyl je špecifickým právnym inštitútom, na základe ktorého sa poskytne adekvátna ochrana len tej fyzickej osobe, ktorá spĺňa zákonom stanovené podmienky - teda opodstatnené obavy pred reálne prebiehajúcou perzekúciou osôb, ktoré majú určité presvedčenie a to buď zo strany štátu alebo neštátnych pôvodcov. Migračný úrad dospel k záveru, že v prípade menovaného k uvedenému nedošlo. Preto dôvody jeho žiadosti posúdené z hľadiska udelenia azylu v zmysle uvedeného možno považovať za absolútne irelevantné.

Vzhľadom na to, že neboli splnené dôvody pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle, následne sa posúdilo splnenie podmienok žiadateľa pre poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

Pokiaľ ide o možnosť uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu, napriek tomu, že v Afganistane stále platí

trest smrti ako jedna z foriem trestu, v prípade menovaného je aplikácia tejto formy vylúčená. Nakoľko opustil Afganistan vo veku 4 rokov a navyše tomu nasvedčuje aj tvrdenie menovaného, podľa ktorého nemal v krajine pôvodu s políciou a štátnymi orgánmi nikdy žiadne problémy. Nikdy nebolo voči nemu vedené trestné stíhanie, ani sa nedopustil žiadneho trestného činu, za ktorý by mu v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozilo uloženie trestu smrti alebo jeho výkon.

Po posúdení jeho výpovede dospel správny orgán k záveru, že v prípade návratu do Afganistanu by mu nehrozilo ani mučenie, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, nakoľko v priebehu konania ničím nepreukázal, že by bol v krajine pôvodu vystavený akejkolvek forme perzekúcie. Preto ani nie je možné objektívne sa domnievať, že by takejto forme vážneho bezprávia mohol byť vystavený v prípade návratu do tejto krajiny.

Pri posudzovaní alternatívy vážneho bezprávia v prípade návratu menovaného do krajiny pôvodu vychádzal migračný úrad z aktuálnych informácií o bezpečnostnej situácii v Afganistane, najmä s ohľadom na návratovú politiku afganských úradov a podporné programy v prípade repatriácie do krajiny pôvodu. Navrátilcom je poskytovaná pomoc zo strany vládnych orgánov, UNHCR a ďalších organizácií, pričom bola medzi vládami Afganistanu, Pakistanu a Iránu a UNHCR prijatá Stratégia pre riešenie otázky afganských utečencov, ktorá má za cieľ vytvoriť priaznivé podmienky pre návrat, podporiť dobrovoľnú repatriáciu a udržateľnú reintegráciu. Napriek uvedeným snahám však UNHCR odhaduje, že až 40 % z približného počtu 5,8 milióna navrátilcov nebolo schopných znovu sa začleniť do svojich domovských obcí kvôli nedostatku vnútornej bezpečnosti a problémom s prístupom k pozemkom, prístrešiu, službám a živobytiu a zápasia so značnými ťažkosťami pri obnove svojich životov v Afganistane. Navyše, tradičné rozvetvené rodiny a komunitné štruktúry afganskej spoločnosti aj naďalej predstavujú hlavný systém ochrany pre navracajúcich sa utečencov a to najmä vo vidieckych oblastiach. V prípade menovaného je teda viac ako opodstatnené sa domnievať, že by patril medzi spomínaných 40 % neúspešných navrátilcov, nakoľko opustil krajinu pôvodu ako 4 ročný s celou rodinou a narodil sa na vidieku. Je teda viac ako pravdepodobné, že nemá väzby na rozvetvené rodinné a komunitné štruktúry, ktoré sú veľmi dôležité pre schopnosť nájsť si dlhodobé prístrešie a zamestnanie. Okrem uvedeného, sťaženiu návratu a začleneniu sa v krajine pôvodu, naznačuje aj fakt, že menovaný bol na základe psychologického posudku označený za detinskú nezrelú osobnosť, pričom aj v interakcii s osobami vo svojej blízkosti je nimi takto vyhodnocovaný. Sociálny profil rovnako poukazuje na jeho infantilné správanie a nemožnosť jednoznačne konštatovať, že by dokázal viesť samostatne sociálne a ekonomicky usporiadaný život. Uvedené špecifické potreby menovaného v spojitosti s aktuálne sa zhoršujúcou všeobecnou bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu zároveň i s ohľadom na jeho etnický pôvod, predstavuje táto nestabilná situácia pre menovaného v prípade návratu istý stupeň ohrozenia.

Pri posudzovaní kritérií vážneho bezprávia a na základe princípu individuálneho posudzovania každej žiadosti o potrebu poskytnutia medzinárodnej ochrany sa správny orgán priklonil k záveru, že v prípade návratu osoby menovaného do krajiny jeho pôvodu nemožno s dostatočnou istotou predpokladať, že by nebol ohrozený jeho život alebo nedotknuteľnosť jeho osoby z dôvodu nedostatočných rodinných a komunitných väzieb v krajine pôvodu a pochybností kvôli nedostatočnej psychickej vyspelosti o jeho samostatnostnej schopnosti začleniť sa do bežného života v prípade návratu do krajiny pôvodu. Napriek posúdeniu jeho žiadosti o udelenie azylu ako irelevantnej z hľadiska Ženevského dohovoru, resp. zákona o azyle, sa migračný úrad v súvislosti s informáciami o bezpečnostnej situácii a v prípade návratovej politiky s ohľadom na individuálny stav menovaného prikláňa k potrebe poskytnutia mu doplnkovej formy medzinárodnej ochrany.

V súvislosti s vážnym a individuálnym ohrozením života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu možno uviesť, že bezpečnostná situácia v Afganistane je značne komplikovaná. Jednotlivé členské štáty EÚ pristupujú k

definovaní tejto situácie z hľadiska jej vnímania ako situácie vnútroštátneho konfliktu diferencovane. Odhliadnuc od uvedeného odporca skonštatoval, že intenzita a lokalizácia incidentov, ktoré idú na vrub militantných skupín hnutia Taliban sú rôzne. Pokiaľ ide o samotné ohrozenie osoby menovaného, ide o osobu, ktorá v prípade návratu do rodnej provincie nemá žiadne zázemie a nemôže sa spoľahnúť na podporu širokej rodiny. Práve rodinné klany sú v Afganistane zárukou bezpečnosti osôb. Z toho dôvodu by v jeho prípade mohlo nastať ohrozenie života z dôvodu prevládajúceho neselektívneho násillia v rámci pretrvávajúceho ozbrojeného konfliktu, ako to vyplýva z rozsudku Európskeho súdneho dvora C-465/07. V prípade menovaného bola posudzovaná bezpečnostná situácia v provincii Daykondi, ktorá v súčasnosti nie je pre návrat žiadateľov bez rodinných väzieb dostatočne bezpečná.

Na základe uvedeného migračný úrad dospel k záveru, že v prípade návratu menovaného do krajiny pôvodu, resp. do provincie Daykondi, berúc pri tom do úvahy rizikovú bezpečnostnú situáciu a tiež princíp individuálneho posudzovania potreby poskytnutia ochrany, nemožno s dostatočnou istotou vylúčiť, že by nemohol byť vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia. Preto správny orgán rozhodol, že je potrebné menovanému poskytnúť doplnkovú ochranu na území SR.

Právna zástupkyňa predložila správne mu orgánu pred vydaním rozhodnutia a po oboznámení sa s kompletným spisovým materiálom stanovisko a informácie o krajine pôvodu týkajúce sa bezpečnostnej situácie a postavenia hazarského etnika. Navrhla doplnenie dokazovania o prenasledovaní hazarskej menšiny v Afganistane počas vlády Talibanu. Migračný úrad však nespochybňuje dôvod odchodu menovaného z krajiny pôvodu kvôli zlej bezpečnostnej situácii. Je zrejmé, že za vlády Talibanu táto menšina čelila určitým obmedzeniam, čo rodina menovaného riešila odchodom do Iránu. Avšak s ohľadom na súčasnú situáciu v krajine pôvodu, v súlade s ktorou je aj jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu posudzovaná, nie sú správy o tom, že by táto menšina bola prenasledovaná Talibanom výlučne z národnostných dôvodov. Útoky Talibanu nie sú cielené národnostne, ale sú zamerané na osoby spolupracujúce s vládou a zahraničnými jednotkami. Migračný úrad nespochybňoval jeho etnický pôvod, avšak sám menovaný v pohovore neuviedol ako dôvod svojej žiadosti príslušnosť k hazarskému etniku a s tým súvisiace problémy. Žiadateľ v krajine pôvodu teda nikdy nemal problémy z dôvodu príslušnosti k hazarskej národnosti a ani nie je dôvod domnievať sa, že by v prípade návratu bol z tohto dôvodu ohrozený. Jeho obavy sú výlučne všeobecného charakteru. Problémy menovaného z dôvodu jeho hazarskej príslušnosti sa za neho snaží vykonštruovať výlučne jeho právna zástupkyňa, pričom tieto nie sú reálne ničím podložené a zostávajú iba v rovine jej domnienok.

Ďalej navrhla posúdiť žiadosť menovaného aj v zmysle humanitného azylu s ohľadom na diagnostikovanú schizoafektívnu poruchu v spojení s možnosťami liečenia psychických porúch v krajine pôvodu. K udeleniu azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle odporca uviedol, že rozhodnutie udeliť azyl z humanitných dôvodov je vecou uváženia správneho orgánu. Udelenie azylu z humanitných dôvodov predstavuje nenárokový právny inštitút, pre ktorý neexistuje nárok žiadateľa voči správne mu orgánu, ktorého uplatnenia by sa mohol domáhať. Samotné humanitné dôvody nie sú bližšie špecifikované v právnych predpisoch a jedná sa o nenárokový právny inštitút, teda exaktne nevymedzený a je v medziach správnej úvahy, aké konkrétne dôvody bude za ne považovať v súlade s právnym poriadkom SR ako aj európskym a medzinárodným právom. S menovaným bolo vykonané psychologické vyšetrenie, z ktorého je zrejmé, že menovaný v súčasnej dobe netrpí žiadnou psychickou poruchou, ktorá by mu bránila v bežnom živote. Z rozhovoru s ním je zrejmé, že ani v minulosti neužíval špeciálne lieky. Ročná incidencia schizoafektívnej poruchy sa uvádza v rozmedzí 0,3 - 7,5 na 100000 obyvateľov. Najnepriaznivejší variantom je depresívny typ schizoafektívnej poruchy, tento variant bol však psychologickým vyšetrením u menovaného vylúčený. Z uvedeného je zrejmé, že menovaný netrpí takou formou psychickej poruchy, ktorá by pri návrate do krajiny pôvodu mohla ohroziť jeho integritu. V súčasnej dobe nepotrebuje žiadnu špecializovanú psychiatrickú liečbu a ani neužíva žiadne liečivá a lieky. Nie je preto potrebné, aby bola menovanému poskytnutá ochrana vo forme humanitného azylu. Aj napriek uvedenej diagnóze, disponuje migračný úrad informáciami, že v prípade menovaného by bola v

rámci projektu Stratégie pre riešenie otázky afganských utečencov - stratégia pre pomoc utečencom i hostiteľským krajinám, v krajine pôvodu ako aj posledného pobytu v prípade potreby zabezpečená adekvátne zdravotná starostlivosť. Návrat menovaného do Afganistanu navyše v súčasnej dobe nie je reálny, nakoľko mu na území SR bola poskytnutá doplnková ochrana. Zároveň aj právna zástupkyňa vo svojom stanovisku navrhla menovanému poskytnúť doplnkovú ochranu na území SR, s čím sa migračný úrad stotožnil.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 5. augusta 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu navrhovateľovi, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Ustanovenie § 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azyllanta, resp. slobodným deťom azyllanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azyllanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azyllantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa v rámci opakovanej žiadosti o udelenie azylu rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Ustanovenie § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (verejne dostupné zdroje, agentúrne a tlačové správy, materiál "Afganistan/Afghanistan" z 6.10.2014 vedený v internej databáze migračného úradu pod č. p.: MU-ODZS-2014/000065-083).

V odvolaní proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonaný navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uplatneným námietkam navrhovateľa považuje za dôležité zdôrazniť, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z obsahu spisu krajského súdu vyplýva, že krajský súd rozhodol bez pojednávania v súlade s § 250f OSP a za použitia § 250q ods. 2 OSP dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne.

Na podrobné závery krajského súdu o nesplnení podmienok na udelenie azylu odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav veci a z tohto podkladu neskôr vychádzal pri svojom rozhodnutí o neexistencii dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ust. § 8 a § 10 zákona o azyle, podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle.

Odporca sa aj podľa názoru odvolacieho súdu podrobne zaoberal všetkými skutočnosťami, k ich vyhodnotenou nemožno mať žiadne výhrady.

Odvolacie námietky navrhovateľa, ktorými vyčítal krajskému súdu neúplné zistenie skutkového stavu a nesprávne skutkové zistenia, Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za dôvodné. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu riadne preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd je toho názoru, že odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa na základe náležite zisteného skutkového stavu, keďže navrhovateľ nespĺnil podmienky pre udelenie azylu uvedené v § 8 alebo v § 10

zákona o azyl, ale splnil podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle.

Zhoršená bezpečnostná situácia v krajine pôvodu bola odporcom vzatá do úvahy, a práve preto mu bola poskytnutá medzinárodná ochrana vo forme doplnkovej ochrany, ktorej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany sa viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Navrhovateľ počas celého správneho konania uvádzal ako dôvody svojej žiadosti, že v Iráne nemal žiadne práva, nemohol študovať, riadne pracovať a často čelil slovným útokom. Počas správneho konania nespomenul, že by mohol mať problémy kvôli svojej príslušnosti k hazarskej menšine. Je preto logické, že sa odporca touto skutočnosťou nemohol zaoberať. Odporca vo svojom rozhodnutí riadne a dostatočne zdôvodnil, prečo nie je možné na základe dôvodov uvádzaných navrhovateľom azyl udeliť a s týmto zdôvodnením sa odvolací súd plne stotožňuje.

Pokiaľ ide o jeho psychický stav, zo správy z psychologického vyšetrenia zo dňa 28.8.2014 vyplýva, že navrhovateľ nevykazuje príznaky bipolárno-afektívnej poruchy a vylúčená je aj depresívna porucha. Bol zistený nedostatočný pitný a spánkový režim, pomalšie psychomotorické tempo, mentálna úroveň v priemere a nezrelosť sociálneho správania. Zo záverov predmetného vyšetrenia vychádzala aj informácia o zdravotnom stave navrhovateľa z 24.9.2014 (nachádzajúca sa napriek tvrdeniu odporcu v spisovom materiáli), ktorá ich nespochybnila. Aj jej obsahom sa odporca vo svojom rozhodnutí zaoberal, náležite ju vyhodnotil a vo svojom rozhodnutí primerane obsažne zdôvodnil zdravotný stav navrhovateľa nepovažoval za dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že azyl je výnimočný inštitút konštruovaný za účelom poskytnutia ochrany tomu, kto z dôvodov v zákone stanovených pociťuje oprávnenú obavu z prenasledovania v krajine, ktorej je občanom.

Azyl ako právny inštitút nie je a nikdy nebol univerzálnym nástrojom pre poskytnutie ochrany pred bezprávnym postihujúcim jednotlivca alebo celé skupiny obyvateľov. Dôvody poskytnutia azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušenia ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom stanovených dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené.

K odvolacej námietke navrhovateľa, ktorý krajskému súdu vyčítal nesprávne právne posúdenie, považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť nasledujúce: Z ustanovenia § 8 zákona o azyle vyplýva, že účelom priznania azylu je poskytnúť ochranu tomu, kto je prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd alebo cíti oprávnenú (odôvodnenú) obavu z prenasledovania z dôvodov v zákone vymedzených. Aby mohla byť poskytnutá ochrana formou azylu, musí byť preukázané, že je nositeľom určitého presvedčenia (politického, náboženského, a podobne), pre ktoré je v krajine, ktorej občianstvo má (v krajine jeho posledného trvalého bydliska), reálne prenasledovaný, alebo je prenasledovaný z dôvodov príslušnosti k jasne vymedzenej sociálnej skupine, resp. má dôvodnú obavu, že by k takému prenasledovaniu mohlo v jeho prípade dôjsť.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v

zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní administratívneho spisu odporcu ako aj spisu krajského súdu zistil, že odporca pri zisťovaní skutkového stavu veci postupoval dôsledne a starostlivo, obstaral dostatok informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, tvrdenia navrhovateľa s týmito informáciami porovnal a mohol tak vo veci urobiť autoritatívny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odporca, resp. krajský súd k niektorým predloženým podkladom neprihliadol. Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že situáciu v krajine pôvodu dostatočne zistil a popísal s odkazom na zdroje, z ktorých informácie čerpal. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu je zrejmé, akým spôsobom odporca konfrontoval údaje navrhovateľa s informáciami o krajine jeho pôvodu, a na základe akých skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne pochybenie pri zisťovaní a hodnotení skutkového stavu. Námietky navrhovateľa obsiahnuté v odvolaní proti rozsudku krajského súdu vyhodnotil ako nedôvodné.

Odvolací súd dospel k záveru, že nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa dostatočne zaoberal všetkými námietkami a dospel k správne mu záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nebol dôvodný.

Navrhovateľ neuviedol v odvolaní žiadne iné skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutí a postupov odporcu a krajského súdu vyvrátili, odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.